

Commissie van Beroep in Predikantszaken

Zaaknummer: 2020/01

UITSPRAAK

van de Commissie van Beroep in Predikantszaken, als bedoeld in artikel F79 van de kerkorde van de Gereformeerde Kerken in Nederland zoals vastgesteld door de Generale Synode van Ede 2014 en nadien gewijzigd door de General Synode van Meppel 2017

inzake het beroepschrift d.d. 29 december 2019 van

ds., wonende te, appellant,

tegen

de Raad van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) te, gevestigd te, verweerder

PROCEDURE

1. Bij brief van 29 december 2019 heeft appellant bij de Commissie bezwaar gemaakt tegen het besluit van de classis, inhoudende de goedkeuring van het besluit van de raad van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) (hierna: GKv) te om appellant per 1 januari 2020 volledig – eervol – ontslag te verlenen alsmede de verlening van een classicale akte van ontslag. De notulen van de vergadering waarin het bestreden besluit is genomen zijn op 30 november 2019 aan appellant gestuurd en op 19 december 2019 definitief vastgesteld.
2. De Commissie heeft het bezwaar, dat zich inhoudelijk gezien richt tegen de beslissing van de raad van de kerk van om niet tegemoet te komen aan een verzoek tot het verlenen van partieel ontslag, aangemerkt als een beroep tegen dit onderliggende besluit, waarvoor de raad bij de classis om de – vereiste – goedkeuring had verzocht.
3. Bij brieven van 15 januari 2020 en 28 mei 2020 heeft appellant de gronden van het beroep aangevuld.
4. Bij brieven van 18 maart 2020 en 27 oktober 2020 is tijdens verweerder een reactie gegeven

op het beroepschrift.

5. Bij brief van 8 december 2020 heeft de Commissie partijen verzocht om ter voorbereiding op een behandeling ter – digitale – zitting schriftelijk enkele vragen te beantwoorden. De antwoorden van appellant en verweerder zijn op 18 december 2020 door de Commissie ontvangen.

6. Op 14 januari 2021 heeft een – online - zitting van de Commissie plaatsgevonden. Appellant en zijn adviseur, dhr., waren daarbij aanwezig. Namens verweerder zijn verschenen de broeders voorzitter van de raad van de GKv, en dhr. Tevens was als toehoorder aanwezig mevr. mr. dr. G. Brands-Bottema, lid van de Commissie. Partijen hebben hun standpunten ter zitting toegelicht.

FEITEN

Bij de behandeling van het beroep zal worden uitgegaan van de navolgende feiten:

1. Appellant is in december 2014 als predikant verbonden aan de gemeente van op basis van een aanstelling van 80%.

2. Appellant heeft zich in 2016 ziekgemeld. Aangezien de klachten verband hielden met de uitoefening van zijn werk en bij hervatting van de werkzaamheden de kans op terugkeer van de klachten groot was, is hem door de bedrijfsarts geadviseerd voor maximaal 50% werkzaam te blijven als gemeentepredikant en daarnaast ander werk te zoeken.

3. Per 1 oktober 2017 is appellant arbeidsgeschikt verklaard. Op basis van het advies van de bedrijfsarts heeft hij echter aangegeven dat hij voortaan voor maximaal 50% inzetbaar zou zijn in, Verweerder achtte een constructie waarbij de verbintenis van appellant met de kerk van teruggebracht werd naar 50% echter niet wenselijk c.q. zag daartoe geen mogelijkheden. Partijen zijn toen op zoek gegaan naar een oplossing.

4. Na gesprekken hebben partijen in het voorjaar van 2018 een vaststellingsovereenkomst getekend, waarbij het volgende is afgesproken. Appellant is heel 2018 vrijgesteld van werkzaamheden voor de GKv en gedurende die periode wordt zijn salaris volledig doorbetaald. Verrekening met inkomsten uit andere werkzaamheden zal alleen plaatsvinden wanneer die boven 20% van zijn predikantsinkomen uitkomen. Hierbij worden inkomsten uit preekbeurten en coaching buiten beschouwing gelaten. Voorts is aan appellant een bedrag van 5000 euro ter beschikking gesteld met het oog op het volgen van een studie. Partijen zijn verder overeengekomen dat ze per 1 januari 2019 financieel los van elkaar zouden zijn. De kerkrechtelijk afhechting zou later worden geregeld in een apart document en met inachtneming van de situatie van dat moment.

5. Bij besluit van 27 november 2018 heeft verweerder met betrekking tot de kerkrechtelijke

afhechting geconcludeerd dat losmaking daarvoor de aangewezen weg was. Zij heeft derhalve de classis verzocht in te stemmen met losmaking van appellant. Bij besluit van 20 december 2018 heeft de classis haar goedkeuring verleend aan dit besluit, onder het voorbehoud dat de uitkomsten van een secondopiniononderzoek m.b.t. de arbeidsgeschiktheid van appellant eerdere conclusies van de bedrijfsarts zouden bevestigen. Bij brief van 3 januari 2019 heeft een verzekeringsarts in een door verweerder bekostigd secondopiniononderzoek de conclusies van de bedrijfsarts bevestigd.

6. Na gesprekken tussen appellant, zijn adviseur dhr....., deputaten Predikantszaken en deputaten Advies en Bijstand, heeft de classis in haar vergadering van 19 september 2019 besloten het besluit tot goedkeuring van het losmakingsbesluit op te schorten totdat de mogelijkheid van gedeeltelijk gezondheidsemeritaat was onderzocht. Op 30 oktober 2019 heeft de arbodienst naar aanleiding van een door appellant ingediend bezwaar aangegeven bij haar oordeel te blijven dat appellant in 2017 terecht arbeidsgeschikt is verklaard en appellant verwezen naar het Steunpunt Kerkenwerk (SKW), dat kerkenraden adviseert in hun rol als “werkgever” en onder meer ondersteuning biedt bij de invulling van het personeelsbeleid. Volgens het SKW komt appellant op grond van de betreffende kerkelijke regelingen niet in aanmerking voor verlening van gedeeltelijk gezondheidsemeritaat wegens gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid.

7. In oktober 2019 heeft appellant een beroep aangenomen naar de GKv van Omdat dit een tijdelijke aanstelling voor 50% betrof, heeft hij verweerder bij brief van 30 oktober 2019 verzocht om hem m.i.v. 1 januari 2020 voor 50% ontslag te verlenen en voor de kerkrechtelijke afhechting van de overige 30% in overleg met de classis en deputaten een passende regeling te treffen.

8. Op 4 november 2019 heeft verweerder besloten appellant met ingang van 31 december 2019 23.59 uur volledig te ontslaan.

9. Op 7 november 2019 heeft de classis wederom vergaderd. In deze vergadering is de gewijzigde situatie besproken. Partijen en deputaten Predikantszaken gehoord hebbende, heeft de classis het ontslagbesluit van verweerder bevestigd en een classicale akte van ontslag afgegeven.

STANDPUNT VAN APPELLANT (verkort en zakelijk weergegeven)

1. Appellant stelt zich op het standpunt dat hem ten onrechte volledig ontslag is verleend. Ter onderbouwing van zijn standpunt en verzoeken aan de Commissie heeft appelland onder meer het volgende aangevoerd.

2. De bewering van de classis dat gedeeltelijk ontslag niet mogelijk is, is ongemotiveerd. Dat de classis en andere betrokken kerkelijke instanties aanlopen tegen lacunes dan wel onduidelijkheden en discrepanties in de regelgeving hoort niet voor rekening en risico van

appellant te komen. Hij wordt ernstig gedupeerd doordat 30% van zijn aanstelling zomaar teniet wordt gedaan. Nu het beroep naar voor bepaalde tijd is, loopt appellant het risico over twee jaar helemaal zonder inkomsten te zitten.

3. Appellant heeft indertijd een vaststellingsovereenkomst (VSO) getekend op basis van onjuiste informatie. De conclusie dat hij per 1 oktober 2017 arbeidsgeschikt was, was feitelijk onjuist: hij kon niet geheel terugkeren in het werk dat hij deed. Dit blijkt ook uit het door appellant overgelegde arbeidsdeskundige beoordelingsrapport d.d. 14 mei 2020. Verschillende instanties hanteren verschillende definities m.b.t. het begrip “arbeidsgeschiktheid”, waardoor bij partijen misverstanden en onduidelijkheid zijn ontstaan met betrekking tot rechten en plichten en de te volgen weg hierin.

4. Appellant heeft de Commissie primair verzocht om uit te spreken dat hem ten onrechte algeheel ontslag is verleend en dat er een passende materiële regeling getroffen dient te worden voor de periode tot aan appellants emeritaat. Voorts heeft appellant de Commissie verzocht uit te spreken dat verweerder de kosten van de arbeidsdeskundige rapportage d.d. 14 mei 2020 dient te vergoeden.

5. Subsidiair, voor zover het besluit blijft gehandhaafd, verzocht appellant dat de classis samen met verweerder alsnog overgaat tot een losmaking voor 30% met een materiële regeling naar recht en billijkheid tot aan appellants emeritaat. Tenslotte heeft appellant verzocht uit te spreken dat één van de betrokken deputaten Predikantszaken niet heeft gehandeld overeenkomstig wat van hem verwacht kan worden en dat deze zijn uitspraken, gedaan op de classis van de gemeente waar appellant thans predikant is, corrigeert.

STANDPUNT VAN VERWEERDER (verkort en zakelijk weergegeven)

1. Verweerder stelt zich op het standpunt dat zij zo goed mogelijk heeft geprobeerd om samen met appellant te zoeken naar een oplossing voor de situatie die ontstond op het moment dat appellant in oktober 2017 arbeidsgeschikt werd verklaard, maar daarbij tevens duidelijk werd dat hij maximaal voor 50% i.p.v. 80% inzetbaar zou zijn. Verweerder heeft in dit verband het volgende aangevoerd.

2. Verweerder heeft bij het zoeken naar een oplossing steeds advies gevraagd van de aangewezen instanties en de bevoegde kerkelijke gremia en daarnaar gehandeld. De vaststellingsovereenkomst werd in eerste instantie ook door appellant gezien als een passende manier om de mogelijkheid te creëren om nieuwe wegen in te slaan, zonder dat sprake hoefde te zijn van losmaking, een procedure waaraan een negatief imago kleeft en die des te minder geschikt leek nu er geen sprake was van een verstoorde samenwerkingsrelatie tussen predikant en gemeente. Toen het omzien naar ander werk anders uitpakte dan gehoopt en ook discussie ontstond over de arbeidsgeschiktheidsverklaring en de kerkrechtelijke verankering van de VSO, heeft verweerder wederom advies gevraagd over de te volgen weg en dit opgevolgd door een verzoek tot losmaking in te dienen. Daarbij is van belang dat het feit dat de VSO geen kerkrechtelijk fundament heeft niets afdoet aan haar rechtsgeldigheid. Appellants stelling dat

hij ten onrechte arbeidsgeschikt is verklaard wordt immers niet onderschreven door de arbodienst. De materiële afhechting heeft in de VSO plaatsgevonden, het ging daarna alleen nog om de formele verbintenis.

3. Toen appellant een beroep kreeg van de gemeente van, heeft verweerder de procedure tot losmaking stopgezet en in plaats daarvan volledig eervol ontslag verleend. Het alternatief voor verweerder zou zijn geweest om voor de “resterende” 30% alsnog tot losmaking over te gaan. De classis heeft met deze handelwijze ingestemd en daarbij opgemerkt dat deeltijdontslag niet wenselijk dan wel niet mogelijk is.

OORDEEL VAN DE COMMISSIE

Relevante regelgeving

Voor de beoordeling van het geschil vormen de *kerkorde*, de *Generale Regeling voor predikantszaken (GRP)* en de *Generale regeling voor de rechtspraak in predikantszaken (GRPZ)* het uitgangspunt.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Aangezien appellants bezwaar tegen het besluit van de classis zich inhoudelijk richt tegen een besluit betreffende appellants rechtspositie als bedoeld in de artikelen B14–B22, en in het bijzonder artikel B15, van de *kerkorde*, heeft de Commissie het bezwaar aangemerkt als een beroep tegen het onderliggende besluit van de kerkenraad van, In dit verband is tevens van belang dat verweerder niet schriftelijk heeft gereageerd op appellants verzoek om hem deeltijdontslag te verlenen en er derhalve op dit punt geen besluit van verweerder lag waartegen appellant in beroep had kunnen gaan. Het beroep is tijdig, dat wil zeggen binnen zes weken na verzending van het bestreden besluit, conform artikel F79.1 juncto artikel 5 van de *GRPZ*, ingesteld. Mitsdien kan appellant worden ontvangen in zijn beroep.

Beoordeling van het geschil

1. De Commissie constateert allereerst dat, alle goede bedoelingen en welwillende adviezen ten spijt, het feit dat partijen zich in 2017/2018 buiten de door het kerkrecht gegeven kaders hebben bewogen door een VSO te tekenen en de afhechting van de kerkrechtelijke verbintenis tussen partijen op lange baan te schuiven, heeft geleid tot een onduidelijke en uiteindelijk ook voor partijen zelf zeer onwenselijke situatie.

2. Met betrekking tot hetgeen naar voren is gebracht over de arbeid(on)geschiktheid van appellant, overweegt de Commissie dat vaststaat dat de arbodienst tot twee keer toe heeft geoordeeld dat appellant in oktober 2017 terecht arbeidsgeschikt is verklaard en dat geen appel is ingesteld tegen deze beslissing. De conclusies in het door appellant overgelegde arbeidsdeskundige beoordelingsrapport d.d. 14 mei 2020 doen hieraan niet af. Naar het oordeel

van de Commissie berust appellants stelling dat ‘arbeidsgeschiktheid’ in casu zou moeten inhouden dat hij voor de volle 80% kan terugkeren/functioneren als gemeentepredikant op een onjuiste interpretatie van de geldende (kerkelijke) regelingen.

3. Hoewel de door partijen ondertekende VSO geen kerkrechtelijke basis heeft, is de overeenkomst, mede gelet op het voorgaande, op zichzelf rechtsgeldig en dienen de afspraken die partijen daarin gemaakt hebben meegewogen te worden in de beoordeling van het beroep.

4. Op grond van het voorgaande, kan de kern van het geschil zoals dat in beroep voorligt, teruggebracht worden tot de vraag of appellant gevolgd kan worden in zijn stelling dat verweerder hem ten onrechte volledig ontslag heeft verleend i.p.v. ontslag voor 50% en dat zij diens gevolg een verplichting heeft om een (materiële) regeling te treffen voor de 30% van de voormalige verbintenis met de kerk van

5. Uit het dossier blijkt dat appellant, nadat er een beroep op hem was uitgebracht door de kerk van, verweerder bij ongedateerde brief (najaar 2019) verzocht heeft om hem ontslag te verlenen voor de 50% waarvoor hij een verbintenis met de kerk van kon aangaan. Verweerder heeft niet schriftelijk gereageerd op dit verzoek en hierover ook niet mondeling overlegd met appellant en/of de kerk van, maar bij de classis een aanvraag tot goedkeuring van een algeheel ontslag van de aanstelling gedaan. Uit de notitie van verweerder d.d. 4 november 2019, opgesteld ten behoeve van de classis, en uit de notulen van de classisvergadering d.d. 7 november 2019, blijkt dat zowel verweerder als de classis deeltijdontslag onmogelijk dan wel onwenselijk vonden, maar een onderbouwing van dit standpunt is nergens te vinden.

6. De Commissie acht deze gang van zaken getuigen van een gebrek aan zorgvuldigheid. Zij constateert daarbij tevens dat de huidige kerkrechtelijke regelingen weinig aanknopingspunten bieden om adequaat te reageren op actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die, al dan niet gewenst, meer en meer de praktijk van de eigen rechtsverhouding tussen kerk en predikant raken. Zo is in theorie wel in de mogelijkheid van deeltijdwerk en het dienen van meerdere kerken voorzien (B15.1 Kerkorde), maar de rechtspositionele aspecten en de praktische uitwerking daarvan zijn slechts summier geregeld. In casu waren zowel verweerder en de classis als het SKW duidelijk verlegen met het verzoek. Dit neemt niet weg dat verweerder ervoor had kunnen – en ook had moeten – kiezen om de in haar eigen notitie d.d. 4 november 2019 met zoveel woorden gewezen weg te bewandelen: indien appellant niet akkoord zou gaan met volledig ontslag, zou voor de 30% die bleef “hangen” het losmakingstraject verder worden gevolgd.

7. De vraag is vervolgens in hoeverre appellant door deze onzorgvuldige behandeling van zijn verzoek om partieel ontslag in zijn belangen is geschaad. Met andere woorden dient voor de 30% die niet zorgvuldig kerkrechtelijk is afgehecht alsnog een (materiële) regeling getroffen te worden?

8. Voor de beantwoording van deze vraag is allereerst van belang wat partijen in de VSO

hebben afgesproken. Zoals gezegd is deze overeenkomst naar het oordeel van de Commissie rechtsgeldig, maar heeft zij geen basis in het kerkrecht. Om te komen tot een beoordeling van de materiële situatie van appellant beschouwt de Commissie de VSO als een materiële regeling zoals die normaliter getroffen wordt in het kader van een losmakingstraject. Met deze interpretatie reconstrueert de Commissie als het ware de kerkrechtelijke weg die door partijen gevolgd had moeten worden om te bezien of appellant aanspraak kan maken op een financiële compensatie voor de 30% van de aanstelling die niet op de juiste manier kerkrechtelijk is afgehecht.

9. De Commissie stelt vast dat de financiële regeling zoals die in de VSO is getroffen tot stand is gekomen in overleg met het SKW en dat daarbij globaal de uitgangspunten zijn gehanteerd die gelden in het kader van het treffen van een materiële regeling bij losmaking. De duur van de financiële zorgplicht van verweerder, zoals neergelegd in de VSO, is weliswaar beperkter dan deze, gezien het aantal ambtsjaren en de leeftijd van appellant, geweest zou zijn in een materiële regeling bij losmaking. Daar staat echter tegenover dat de omvang van de zorg gedurende deze twaalf maanden aanmerkelijk ruimer was dan geïndiceerd in de richtlijnen voor het treffen van een financiële regeling bij losmaking: in plaats van 70% van het traktement is 100% doorbetaald en neveninkomsten zijn niet voor 50% in mindering gebracht. Hierbij is tevens van belang dat appellant akkoord is gegaan met deze regeling die juist bedoeld was als alternatief van een financiële regeling bij losmaking, omdat partijen de als diffamerend geziene weg van losmaking, die bij het uitblijven van een beroep na twee jaar bovendien tot ontheffing uit het ambt zou leiden, wensten te vermijden. Nu appellants stelling dat hij getekend heeft op basis van onjuiste informatie over zijn arbeidsgeschiktheid, gelet op het voorgaande, niet kan slagen en appellant ook verder op geen enkele wijze onderbouwd heeft betoogd dat de getroffen regeling voor hem ongunstiger was dan een materiële regeling in het kader van losmaking zou zijn geweest, moet geconcludeerd worden dat de financiële regeling zoals getroffen in de VSO gezien kan worden als een regeling van verweerders financiële zorgplicht ten aanzien van appellant die de (marginale) toets van de Commissie kan doorstaan.

10. Op grond van het voorgaande oordeelt de Commissie dat de 30% die in november 2019 is “blijven hangen” enkel de formeel kerkrechtelijke afhechting betrof waaraan geen aanvullende materiële verplichtingen voor verweerder waren verbonden. Nu gesteld noch gebleken is en ook overigens niet valt in te zien dat appellant er enig belang bij heeft alsnog voor 30% losgemaakt te worden van de GKv zonder dat daarbij sprake is van een materiële regeling, beslist de Commissie dat het bestreden besluit ondanks de gegroundverklaring van het beroep, in stand kan blijven.

11. Voor wat betreft het verzoek aan de Commissie zich uit te spreken over het gestelde gedrag van een deputaat wijst de Commissie erop dat zij enkel bevoegd is een oordeel te geven over zaken die direct de rechtsverhouding tussen kerkenraad en predikant zoals bedoeld in de artikelen B14-B22 van de Kerkorde.

12. Omtrent de door appellant verzochte veroordeling van verweerder in de kosten van het

arbeidsdeskundige rapport d.d. 14 mei 2020 wordt overwogen dat daarvoor, gelet op het voorgaande, geen aanleiding bestaat.

Gelet op het voorgaande komt de Commissie tot de volgende uitspraak:

BESLISSING

De Commissie:

- verklaart het beroep gegrond;
- bepaalt dat het bestreden besluit en de rechtsgevolgen daarvan in stand kunnen blijven;
- wijst de verzoeken van appellant af.

Deze beslissing is gegeven op 11 maart 2021 door mr. J. R. Krol (voorzitter), mr. C. van der Boom en drs. H. van Eeken, in tegenwoordigheid van mr. dr. H.M.C.W. Mudde-Blom als ambtelijk secretaris.

mr. J.R. Krol
voorzitter

mr. dr. H.M.C.W. Mudde-Blom
secretaris

Afschrift verzonden op: 12 maart 2021

Ingevolge artikel 10 van de *Generale Regeling voor de Rechtspraak in Predikantszaken* kunnen partijen binnen zes weken na verzending van de uitspraak hoger beroep indienen bij de Generale Synode op grond van artikel F.77 van de Kerkorde 2014. Het beroep heeft geen opschortende werking.